

előjelző rendszer adatainak alapjaként is. Az persze más kérdés, hogy az iskolák, miután értékelésük fegyelmi helyzetük alapján is történik, a problémák egy részét nyilván elkendőzik. Ha azonban el lehetne érni, hogy ezt ne tegyék, akkor az említett adatok alapján egy új előjelző rendszer lenne kidolgozható.

Végezetül annak bizonyítására, hogy e tanácskozás színhelyének kiválasztása mennyire indokolt volt, csupán két adat. Borsod megye bűnözési gyakorisága az országos átlagnál a fiatalok elítéltek gyakorsági mutatóit alapul véve, mintegy 50 %-kal, a legalacsonyabb gyakorisági szintet alapul véve pedig még ennél is magasabb. Ez utóbbi tekintetben a Borsod megyei gyakoriság a legalacsonyabb átlagértéknek két és félszerese.

Az ülés dr. Vigh József (az ELTE Állam- és Jogtudományi Kar Kriminológiai Tanszék vezetője, a jogtudományok doktora) zárszavával ért véget:

Azt hiszem, hogy nemcsak saját véleményemet fogalmazom meg, amikor azt mondom, hogy a mai előadás és a hozzászólások gazdagabbá tették ismereteinket a fiatalok és gyermek bűnözésről. Hallottunk nagyon sok érdekes információt a társadalom alapvető viszonyai és a bűnözés kapcsolatáról a mikrokörnyezet, a mindennapi élet, valamint az emberek gondolkodása, az ideológia, a világnézet és a bűnözés összefüggéseiről. Világosan fogalmazódott meg az igény a bűnözés jövőjének behatárolására. Vavró elvtárs többször hangsúlyozta például a prognózis jelentőségét és még az összefoglalójában is utalt arra, hogy nagyon fontos a prognózis készítés a bűnözés területén. És ő maga az ismeretei, adatai alapján nagyon kedvezőtlen prognózist rajzolt elénk a fiatalok bűnözés jövőbeni alakulásáról. Én azt hiszem, hogy ez a prognózis, amit ő felrajzolt, helyes, mert a bűnözés prognózisa tulajdonképpen a bűnözés okainak és feltételeinek, vagyis a társadalmi viszonyaink alakulásának a prognózisa. És ha azokat a körülményeket, amelyek ma bennünket körülvesznek, prognosztizáljuk, akkor valóban a bűnözés prognózisa is kedvezőtlen prognózis áll elénk. Megítélésem szerint az, hogy ma, felszabadulásunk után négy évtized elmúltával is vannak olyan társadalmi viszonyok, amelyeket úgy fogalmazhatunk mint kriminogén tényezőket, vagyis amelyek szülik, újra termelik a bűnözést, azt én a magam részéről természetesnek tartom. Négy évtized, de nemcsak négy évtized, sokkal hosszabb időszak sem lesz elegendő ahhoz, hogy a társadalomból minden olyan tényezőt kiküszöböljünk, ami bűnözést keletkeztethet vagy bűnözést válthat ki. Tehát az ilyen kriminogén tényezők létezése napjainkban szükségszerű. A probléma megítélésem szerint ott van, hogy ezeknek a tényezőknek a formálódása, változása, alakulása vagyis a tendenciája mit mutat. És ez meglehetősen kedvezőtlen, mert ez a tendencia nem csökkenő, hanem éles emelkedést mutat. Vagyis, mindaddig, amíg ezek a tendenciák növekedést mutatnak, a kriminogén tényezők akár intenzitásukat, akár számukat tekintve növekednek, addig nem beszélhetünk a bűnözés csökkenéséről. Mondhatná valaki joggal, hogy a bűnözés tendenciája a hullámhegyek és hullámvölgyek kiegyenlítődéséből jön létre és az a tény, hogy most jelenleg egy hullámhegyen vagyunk az nem ok arra, hogy a bűnözés növekvő tendenciájáról beszéljünk. Ha ilyen szempontból nézzük a bűnözés alakulását, akkor azt kell néznünk, hogy ezek a hullámhegyek, hullámvölgyek mekkora időperiódust fognak át, ölelnek fel. Ha arra lehetne következtetni az adott helyzetből, hogy ez egy rövidebb periódus, akkor reményteljes le-

hetne az ember előtt a bűnözéssel kapcsolatos kép. Azonban erre nem lehet következtetni. Tehát komoly aggály merülhet fel és joggal a bűnözés jövőjét illetően mindazokban, akik ezzel akár hivatásszerűen foglalkoznak, akár csak kapcsolatban vannak vele.

Vabrik elvtárs itt szól arról, hogy a bűnözés talán nem első számú kérdése mai társadalmi problémáinknak. Én elismerem, hogy az ország vezetőinek és általában a nagy társadalmi politikának nem a bűnözés kérdéseire kell koncentrálnia, de nem lehet figyelmen kívül hagyni a bűnözés jelenlegi helyzetét. Megítélésem szerint súlyos kérdéssé vált ma Magyarországon a bűnözés helyzete. Mi ugyan azt mondjuk, hogy közbiztonságunk szilárd, de az én véleményem szerint ez a szilárdság egyre veszít a szilárdságából, vagyis egyszerűen fogalmazva, romlik a közbiztonságunk, még akkor is, ha messzemenően kiállja a próbát jónéhány kapitalista ország közbiztonságával való összehasonlításban. Ezt én a magam részéről tényként könyvelem el. Arra a kérdésre adandó válasz, hogy ez a romlás meddig tart, szorosan összefügg azzal a prognózissal, amit itt hallottunk – és természetesen egyéb prognózisokkal is. Tehát tulajdonképpen a kérdés úgy merül fel, hogy mi a teendő és hogyan kell nekünk a jelenlegi helyzetben úgy irányítanunk a kriminálpolitikát, a kutatásokat, a társadalompolitikát, hogy ez a kedvezőtlen tendencia megváltozzon. Nagyon szépen fogalmazta meg Túrós elvtárs a hozzászólásában, hogy a társadalom önvédelmi képességének a növelése nagyon fontos manapság. Én ezzel messzemenően egyetértek. Egyéb munkánk mellett arra is törekedni kell, hogy a társadalom önvédelmi képességét megfelelően növeljük, mert nagyon fontosnak tartom a bűnözés megelőzésének és a bűnözés elleni harcnak az alulról jövő szervezését. Ebben Borsod megye példát mutat. Elsőként szervezte meg a Bűnmegelőzési Tanácsot, próbálta kialakítani azt a szervezeti keretet, amellyel a saját megyéjében a bűnözés ellen harcot folytathat. Azonban úgy gondolom, hogy bármennyire is lényeges a helyi kezdeményezés, a központi irányítást nem nélkülözheti a bűnmegelőzés. A hatékony bűnmegelőzéshez feltétlenül szükség van a felülről jövő irányításra, szervezésre, az alulról jövő kezdeményezések koordinálására, összhangba hozatalára. De ezen túlmenően vannak olyan területek, ahol csak a felülről jövő irányítás és kezdeményezés lehet hatékony.

Ma napirenden van országsszerte a bűnözés megelőzésének a kérdése. Mint ismeretes, a közeljövőben megjelenik a bűnmegelőzéssel foglalkozó jogszabály. És megint csak azt mondhatom, hogy nem akarom túlbecsülni ennek a jogszabálynak és a jogszabályt követő egyéb szervezeti formáknak a jelentőségét, de minden esetre annyit azért várok ettől a jogszabálytól és ettől a szervezeti kerettől, hogy talán a közeljövőben képes lesz a bűnözés nö-

vekvő tendenciájának a megakadályozására, a különböző társadalmi intézmények megreformálása, megváltoztatása útján.

Nem akarom tovább húzni az időt. Köszönetet mondok az előadóknak, köszönetet mondok a felszólalóknak, a házigazdánknak és mindenkinek, aki részvételével emelte a mai vita színvonalát.